

הלכות הדף היומי

מסכת כתובות

תוכן

- א. הרוצה שתבריא נכסיה מבעלה ... כותבת שטר ... שתכתוב לו מהיום ולכשארצה ... בכולה 1
- ב. נפלו לה כספים ... פירות ... המחוברים לקרקע שלו והתלושין מן הקרקע שלה וילקח בהן קרקע והוא אוכל פירות.....3
- ג. קרנא כללא דמילתא גזעו מחליף פירא אין גזעו מחליף קרנא.....4
- <ד. ולד בהמת מלוג לבעל ... עשו ולד שפחת מלוג כולד בהמת מלוג ... שאם נתגרשה נותנת דמים ונוטלתן מפני שבח בית אביה.....4
- ה. הכניסה לו עז לחלבה ורחל לגיזתה ותרנגולת לביצתה ודקל לפירותיו אוכל והולך עד שתכלה הקרן.....5
- ו. עיילא ליה גלימא פירא הוי מכסי ביה ואזיל עד דכליא.....6
- ז. מחוברין בשעת יציאה איכא בינייהו.....6
- ח. נפלו לה עבדים ושפחות זקנים ימכרו וילקח מהן קרקע והוא אוכל פירות ... זיתים וגפנים זקנים ימכרו וילקח בהן קרקע ... בשדה שלה .. לא תמכור מפני שבח בית אביה...7
- ט. המוציא הוצאות על נכסי אשתו מה שהוציא הוציא ומה שאכל אכל הוציא ולא אכל ישבע כמה הוציא ויטול.....7

דף עט.

א. הרוצה שתבריא נכסיה מבעלה ... כותבת שטר ... שתכתוב לו מהיום ולכשארצה ... בכולה

אשה שיש לה נכסים ורוצה לינשא ורוצה להבריא הנכסים כדי שלא יזכה בהן בעלה לא לאכול הפירות ולא ליורשה, ועמדה האשה שכתבה¹ כל נכסיה לאחר² קודם וסמוך לנישואיה, אין זו מתנה גמורה, והרי זה שטר הברחה כלומר שטר שמתכונת להבריא נכסיה מבעלה שלא יהיה לו שליטה בהם, אפילו לא הודיעה לעדים שמכוונת להבריהם, רק שידוע שעומדת

¹ שו"ע ונו"כ אבהע"ז ז' ז, דאומדנא דמוכח הוא שלא נתכונה למתנה גמורה אלא להבריא מבעלה שלא יזכה בנכסים אלה, שהרי אין דרך לכתוב כל נכסים לאחר, וגם היה סמוך לנישואיה, אבל אם נתנה רק מקצת נכסיה אין כאן אומדנא דמוכח, ואמרינן דלמתנה גמורה נתכונה, וכתב בבי"ש (ס"ק כח) שאם נתנה מקצת נכסיה ועדי השטר מעידים שאמרה שנתכונה להבריא, אם כתב ידם מקוימים ממקום אחר אין נאמנים.
² ואפילו כתבה לקרוב משפחה אומרינן אנו שלהברחה התכונה.

הלכות הדף היומי

מסכת כתובות

לינשא או שנישאת מיד אחר המתנה, אנו אומרים דעתה שלהבריה כוונה, ואם נתאלמנה או נתגרשה המתנה בטלה, ויכולה לחזור מהמתנה³, ואם מתה בחיי בעלה קודם שחזרה זוכה המקבל במתנתו בקנין גמור⁴,

במה דברים אמורים שנתנה לו כל נכסיה ולא שיירה לעצמה כדי פרנסתה, שאז אמדינן דעתה שלהבריה מבעלה נתכוונה, שאין אדם משארי עצמו ללא נכסים ולתת כל אשר לו לאחרים ואפילו הם קרוביה ואפילו בנה ובתה, אבל אם שיירה לעצמה כדי פרנסתה מתנתה מתנה, וי"א שאפילו שויר כל שהוא מתנתה מתנה⁵.

גם אם שיירה כדי פרנסתה דמתנתה מתנה זהו רק שכתבה לו מתנה סתם, אבל אם כתבה

למקבל קנה מהיום ולכשארצה, לא קנה המקבל קנין גמור עד שתרצה⁶.

ובכל הנזכר אף על פי שאמרו שאין המקבל זוכה במתנה⁷, מועיל לפירות וירושה, שלא יאכל הבעל הפירות⁸, ואם מתה בחיי הבעל אינה יורשה⁹.

³ כן כתב בב"ש (ס"ק לא), והיינו בין לחזור לעצמה ובין לתת לאחר, ומ"מ כתב הבי"ש שמיד כשחזרה בה נעשה נכסי מלוג, אא"כ חזרה ומכרה מיד קודם שנודע לבעל. שתופסת המכירה כמבואר לעיל דף עח: ⁴ שו"ע שם, דלהכי אהני מתנתה שלא נתכוונה אלא להבריה מבעלה שלא יירשנה. וכתבו הח"מ (ס"ק כב) והבי"ש (ס"ק כט) שאם מת הבעל ואח"כ מתה היא קודם שחזרה, מיד כשמת הבעל נתבטלה המתנה ואין המקבל זוכה, אלא יורשיה זוכים אותה.

⁵ לכתוב שם כתב כדי מית י"ב חודש ועי' בח"מ (ס"ק כ) שדן אם בשיור כל שהו מוציא מכלל כל נכסיה, והשוה לדין שכ"מ שבח"מ (סימן רנ סעיף ד), ושם נחלקו המחבר שפסק, כדעת הרי"ף והרמב"ם ששיור כל שהוא מוציא, והרמ"א כתב כדי פרנסתו, הסמ"ע ס"ק יז דהרא"ש לא ס"ל דסגי בפרנסת י"ב חודש, דבעינן כדי פרנסתו כל ימי חייו, ודלא כהלבוש שפסק דסגי בפרנסת י"ב חודש.

⁶ שו"ע שם, וכ"ש שיכולה לחזור מהמתנה, כמ"ש בב"ש (ס"ק לא). וכתב בב"ש (ס"ק ל) שנחלקו הראשונים בזה, שלדעת הר"ח והרא"ש המתנה חלה מהיום, אלא שיש תנאי שתוכל לחזור אימת שתרצה (ונראה שאם מתה ולא חזרה חלה המתנה), ולפירוש הרמב"ם אין המתנה חלה מהיום רק משעה שתרצה (ולפי"ז אם מתה ולא אמרה שרוצה אין המתנה חלה, וצ"ע, וכתב הבי"ש שלדעת הרא"ש המקבל אוכל פירות, ולדעת הרמב"ם אין המקבל אוכל פירות).

⁷ שו"ע שם, בין ברישא כשנתנה כל נכסיה ובין בסיפא כשכתב לכשארצה, ואמרו בגמרא הטעם שעשאו כנכסים שאינם ידועים לבעל, שאינו אוכל פירות בהם, כמ"ש לעיל דף עח, וה"נ כיון שנתנה מתנה אף על פי שאין דעתה אלא להבריה, מועיל שיחשב כאילו חושב הבעל שהמתנה מועילה. ובב"ש (ס"ק לא) כתב בשם הטור שהמקבל אוכל הפירות, ואה"נ אם רוצה יכולה למכור, אבל אם לא מכרה זוכה בהם המקבל, ועי' הפלא"ה (בקו"א) שהאריך בזה.

⁸ כתב בח"מ (ס"ק כג) מדברי הרא"ש שיכולה למכור הפירות ואין המקבל יכול לעכב,

⁹ כתב בח"מ (ס"ק כג) בשם הר"ן שהקשה התינוח לענין אכילת פירות, אבל לענין ירושה הרי הבעל יורשה, שהרי אף בנכסים שאינם ידועים הבעל יורשה, דהא אמרינן לכתחילה לא תמכור, וכ"ש למ"ד ירושת הבעל דאורייתא, ותירץ דמכח האומדנא הוי כאילו פירשה שאם תמות בחיי בעלה יזכה בה מקבל המתנה, ובס"ק כה כתב הח"מ בשם הר"ן דאע"פ שמתה ולא אמרה שרוצה שתתקיים המתנה, וא"כ למה לא יירש הבעל,

הלכות הדף היומי

מסכת כתובות

יש מי שאומר שדין המברחת דוקא כשלא כתבה לו, מתנה גמורה, מתנה חלוטה, או מתנת עלמין, אבל אם כתבה לו כן קנה לגמרי. ואם כולם כותבין כן לא קנה שאינו אלא שיפור לשון השטר. אולם אם ידעה שכותבים כך כעת בשטר, ולא מחתה אפשר המתנה קיימת¹⁰.

אולם גם באופן זה בגללה דעתה שכוונתה להבריא מבעל שרצונה לישא, אין המתנה חלה כנוכר¹¹.

ב. נפלו לה כספים ... פירות ... המחזירים לקרקע שלו והתלושין מן הקרקע שלה וילקח בהן קרקע והוא אוכל פירות

כבר התבאר שהבעל אוכל פירות של נכסי מלוג שלה. באו לה נכסים שדינם כנכסי מלוג ואינם עושים פירות, כגון פירות תלושים¹² או מעות¹³ או הפצים וכלים שהדרך למוכרן, ימכרו ויקח בהם דבר העושה פירות¹⁴, והבעל אוכל

ותירץ דהרמב"ם ס"ל ירושת הבעל דרבנן, ויכולה לעקור ירושה זו, אמנם לפיר"ח והרא"ש שהמתנה חלה מהיום אם לא תמחה, כמ"ש לעיל, בלא"ה ניהא, דכיון שמתה זכה המקבל במתנה. ובבי"ש (ס"ק לג) כתב שלדעת הר"ן למ"ד ירושת הבעל דאורייתא, באמת יורש הבעל, וכתב עוד לדעת הרא"ש כשנתנה מקצת נכסיה שאם מת הבעל ואח"כ מתה היא ולא חזרה בפירוש מהמתנה, זוכה המקבל, ולא דמי לדין הרישא גבי נתנה כל נכסיה שכתב הרא"ש שנותנים ליורשים, דשאני התם דאיכא אומדנא דמוכח שכונתה היתה לחזור לאחר מיתת הבעל, אבל במקצת נכסים ליכא אומדנא דמוכח, אלא משום התנאי לכשארצה יכולה לחזור, וכיון שלא חזרה בה למה לא יזכה המקבל, עיין שם.

¹⁰ שו"ע ונו"כ שם ח"מ כו ב"ש לד

¹¹ ב"ש לה, ועי' שו"ת מנחת יצחק (ח"ו סימן קע אות ח ואילך) תשובה ארוכה בדין מתנה להברחה.

¹² שו"ע ונו"כ שם פה יג

¹³ אמנם בענין מעות אפשר לדון שהרי גם במעות אפשר להשתכר בהן בתורת עיסקא, וכ"כ בח"מ (סימן צ ס"ק נג) בשם מהרי"ק שיכולים לתת המעות בעיסקא, והריוח הוא הפירות (וכתב בכנה"ג דה"ה אם הבעל עצמו הגון ויר"ש ומקבל אחריות, נותנים לו המעות להתעסק ויאכל הפירות), ואפשר שכל שיש צד סיכון להפסד הקרן אינו בכלל דבר העושה פירות לענין זה, וכן משמע מדברי הבי"ש (ס"ק לב) בשם הרשב"א, שוב ראיתי בפת"ש (סימן צו ס"ב) בשם שו"ת שב יעקב (סימן כז) שבמעות שנתנה לו רשות להתעסק בהם הו"ל כולו מלוה והם באחריות הבעל, וכתב שם שאפילו מת גובה אותן מעות בלא שבועה, עיין שם. פתחי חושן חלק ט פרק ח הערה נב

¹⁴ פשוט דלאו דוקא קרקע, אלא כל דבר שעושה פירות. כתב בכנה"ג בשם הרדב"ז שאם הכניסה לו נכסים ומעות, והתנו בעודה ארוסה שלא יוכלו למכור ולמשכן מאותם נכסים, והבעל רוצה לקנות קרקע שיאכל פירות, והיא רוצה לקנות בהם תכשימים כפי המנהג, הדין עמה. בחזו"א (ח"מ סימן ב סק"א) משמע שאם עפ"י דין צריך למכור כדי לקנות דבר העושה פירות והיא אינה רוצה, יכול למכור בעצמו עפ"י ב"ד.

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת כתובות

פירות. פירות שהיו מחוברים לקרקע בשעה שנפלו לה, אף על פי שהגיע זמנן לקצור, הרי הם של בעל¹⁵.

ג. קרנא כללא דמילתא גזעו מחליף פירא אין גזעו מחליף קרנא

כשבאים לקנות דבר העושה פירות ואין דעת שניהם מסכמת מה לקנות, שבדרך כלל הוא רוצה דבר שפירותיו מרובין, אף על פי שהקרן אינו קיים כל כך, והיא רוצה דבר שהקרן ישאר לעולם, אף על פי שאין פירותיו מרובין¹⁶, קונים דבר שפירותיו מרובין והוצאותיו מועטין¹⁷, ולפי ראות עיני בי"ד¹⁸, אבל אין קונים דבר שהקן מתכלה¹⁹.

דף עט:

ד. ולד בהמת מלוג לבעל ... עשו ולד שפחת מלוג כולד בהמת מלוג ... שאם נתגרשה נותנת דמים ונוטלתן מפני שבח בית אביה

מכיון שנכסי מלוג, אינם עוברים לרשות הבעל אלא הם שייכים לאשה בלבד, אך הבעל זכאי להנות מן הפירות (הרווחים) שמפיקים נכסים אלו.

לפיכך על הבעל לטפל בנכסים, אך אין הוא חייב בשמירת ערכם ("אינו חייב באחריותם") אם אינו מפסידם בכוונה. ואינו עליהם אלא כשומר

¹⁵ שו"ע ונו"כ שם טו וז"ל המחבר שם תולשם וכו', כבר הגיה הרמ"א שט"ס הוא, והסכימו עמו האחרונים, וכתבו הח"מ (ס"ק לו) והבי"ש (ס"ק לה) דאע"ג דקיי"ל בעלמא כל העומד לקצור בקצור דמי, הכא היתה תקנת חז"ל בן שיהיו של בעל.

¹⁶ ופשוט שאם שניהם מתרצים יקנו מה שירצו.

¹⁷ שו"ע ונו"כ שם יג

¹⁸ ח"מ שם לג ובמאירי כתב ילקח בהן דבר שהתועלת מצוי בו יותר, אם לפי מה שפירותיו מרובין אם לפי מה שהוצאותיו מועטין, ומשמע דלא בעינן תרתי, שיש דברים שפירותיו מרובין אבל גם הוצאותיו מרובין, וצריכים לשקול לפי ראות עיני הבי"ד איזה דבר תועלתו מרובה, שלפעמים תועלת של ריבוי הפירות עדיף על מיעוט ההוצאות, וכן להיפך.

¹⁹ ואפילו ימצאו דבר שמתקיים קצת ופירותיו מרובין והוצאותיו מועטין, אין קונים אותו, דעכ"פ צריך שיהא הקרן קיים, וכל זה לענין כשבאים לקנות, אבל לענין נפלו לה נכסים, יש לפעמים שאין מוכרין אף על פי שאין גזעו מחליף, כגון בהמה ועבדים, שאם נפלו לה אין מוכרין, וכשבאים לקנות אין קונים, וכמו שיתבאר.

הלכות הדף היומי

מסכת כתובות

בעלמא, לפיכך אפילו אם פשע בהם ונאבדו בפשיעתו פטור מפני שהיא עמו במלאכתו שהרי משועבדת לו, וקי"ל פשיעה בבעלים פטור.

עם פקיעת הנישואין, כתוצאה מגירושין או ממיתת הבעל, האשה מקבלת נכסים אלו כפי שהם, כך שאם עלה ערכם הרוויחה ואם ירד ערכם, או שאבדו מן העולם הפסידה.

ומשום כך עבדים²⁰ ושפחות ובהמות של נכסי מלוג, כיון שהפירות – הרווחים מהם של הבעל, חייב גם כן הבעל במזונותיהם²¹, ובכל צרכיהם. והם עושים לו והוא אוכל פירותיהם, לפיכך ולד שפחת מלוג או ולד בהמות מלוג הם לבעל שהם בכלל פירי.

ואם גירשה, ורעתה האשה לתת לו דמים וליטול ולד השפחה מפני שבח בית אביה כלומר שהוא לה ולבית אביה לכבוד ולתפארת שממשיכה להחזיק בשפחה שהביאה מביתה. שומעין לה, אבל ולד הבהמה אין שומעין לה²² שאינו שבח בת אביה²³.

ואם מתה הבהמה²⁴ קודם ששחט הולד, נעשה הולד קרן של האשה במקום האם²⁵.

אם הבעל מכר הפירות ולקח קרקע, אז הקרקע שייך לה ואין לו אלא הפירות, כי הפירות לא תקנו חז"ל אלא לריוח ביתו ולא לקנות קרקע²⁶.

ה. הכניסה לו עז לחלבה ורחל לגיזתה ותרנגולת לביצתה ודקל לפירותיו אוכל והולך עד שתכלה הקרן

²⁰ שו"ע ונו"כ שם פה טז

²¹ אף על גב דק"ל יכול הרב לומר לעבדו עשה עמי ואיני זנך אפ"ה עבדי מלוג עדיפי מעבדי' שלו. ח"מ שם לח. אבל בעבדי נכסי צאן ברזל יכול לומר עשה עמי ואיני זנך כיון שהם באחריות שלו. ב"ש לו. ויש לעיין מה הדין בעבדי נכסי מילוד אם גם האשה אומרת איני זנך.

²² ח"מ שם לט, עוד כתב בח"מ (שם) שאם נגנבה הבהמה ושילם הנגב כפל, אין הבעל זוכה בכפל, ואפילו כפל דולד (עי' בטור וב"י שנחלקו בזה הראשונים, ועי' להלן בדין פירא דפירא), וכתב שהמחבר לא הביא הלכה זו מפני שאין תשלומי כפל בזמה"ז, דבקנס בעינן ב"ד סמוכין, ומ"מ נ"מ אם תפסה

²³ ובבי"ש (ס"ק לח) מדייק דנקט ולד שפחה ולא נקט ולד בהמה, משמע דבולד בהמה ליכא משום שבח בית אביה, ועיי"ש שהביא שנחלקו בזה הפוסקים, ובבאה"ט (סימן פח סק"ה) תמה על המחבר שפסק שם דגם בולד בהמה יש משום שבח בית אביה

²⁴ ולכאורה ה"ה במתה השפחה.

²⁵ ח"מ שם לח

²⁶ ב"ש שם לח

הלכות הדף היומי

מסכת כתובות

נפלו לה נכסים שיש בהם פירות וגם קצת קרן, אף על פי שאין הקרן קיים לגמרי, אין מוכרין כדי לקנות דבר שהקרן קיים יותר, אלא הבעל אוכל הפירות עד שישאר הקרן המועט, ויש אומרים שכל שעושה פירות, אף על פי שאין קרן כלל אין מוכרין, אלא הבעל אוכל הפירות.²⁷

הכניסה לו עז לחלבה²⁸, רחל לגיזתה, דקל לפירותיו, אף על פי שאין לה אלא פירות אלו, הרי זה אוכל והולך עד שתכלה הקרן²⁹, ויש אומרים³⁰ דוקא כשיש לה גם בגוף האילן, שהקרן של האילן קיים.

ו. עיילא ליה גלימא פירא הוי מכסי ביה ואזיל עד דנליא

נפלו לה³¹ בגדים או כלים, הרי הבעל משתמש בהם עד שיכלו.

ז. מחוברין בשעת יציאה איכא בינייהו

תקנת חכמים³² בנכסי מלוג כן הוא, כל פירות של נכסי מלוג הנלקטין בעודה תחת הבעל הם שלו, ושלא נלקטו בעודה תחתיו הם של האשה אפילו הגיע זמנן ליקצר, לפיכך אם הכניסה לו קרקע וכשיוצאה יש בו פירות מחוברים נוטלתו עם פירותיו אפילו הגיע זמנן ליקצר, אאף על גב דבעלמא

²⁷ כתב הטור, ואם נפל לה דבר שגזעו מחליף, א"צ למכרו, כיון שגזעו מחליף אוכל הפירות והקרן קיימת לה, ואפילו אין גזעו מחליף, אם ישאר קצת מהקרן א"צ למכרו, כגון שנפל לה אילן שקוצצין אותו לעצים ואין גזעו מחליף, קוצצין ואוכל, כיון שישאר לה המקום (פירש הפרישה שהקרקע הוא הקרן, ונראה כונתו דקמ"ל אף על פי שהקרן ביחס לפירות הוא דבר מועט, חשיב קרן), וכן אם נפל לה גלימא מכסה והולך עד שתכלה, כיון שישארו לה השחקים (וזהו הקרן), ולשיטת הרא"ש נראה דבעינן שיהיו השחקים ראויים למכירה, וצ"ע), ומ"מ אם נפלו לה מעות ובאים לקנות דבר שעושה פירות, אין קונין בה גלימא וכיוצא בה, אלא דבר שגזעו מחליף, הכניסה לו עז לחלבה ורחל לגיזתה ותרגומה לביצתה ודקל לפירות, אוכל והולך עד שיכלה, ופירש רי"ף אפילו אין גוף העז והרחל והתרגומה וחדקל שלה, ואין לה בהן אלא הפירות, אפ"ה אוכל והולך, ולא נהירא לא"ה הרא"ש ז"ל, דכיון דליכא שיוור כלל אין לכלות הקרן לגמרי, אלא כפירש"י שגוף העז שלה, ע"כ לשון הטור.

²⁸ שו"ע שם יג.

²⁹ המחבר כדעת הרי"ף והסביר הבי"ש (ס"ק לג) דאין זה בכלל כליא קרנא, שהרי האילן יוציא עוד פעם פירות, וכן בעז לחלבה ורחל לגיזתה.

³⁰ טור בשם הרא"ש, אבל כשאין לה בגוף כלום ה"ז כפירות תלושים שימכרו וילקח בהם קרקע, ולא הביא דיעה זו בשו"ע, ואף הרמ"א לא הגיה, ונראה דהלכה כדיעה ראשונה.

³¹ שו"ע שם.

³² שו"ע ונו"כ פ"ו ויעיין בח"מ שם והאחרונים השיגו דאיירי בנכסי מילוג.

הלכות הדף היומי

מסכת כתובות

ק"ל כל העומד ליקצר כקצור דמי, הכא תקנת חכמים הכי הוא. ואם תלשן הבעל קודם הגירושין אף על גב שלא הגיע זמנם ליקצר הרי הם שלו, כיון שנלקטו בעודה תחתיו.

ח. נפלו לה עבדים ושפחות זקנים ימכרו וילקח מהן קרקע והוא אוכל פירות ... זיתים וגפנים זקנים ימכרו וילקח בהן קרקע ... בשדה שלה .. לא תמכור מפני שבח בית אביה

נפלו לה עבדים אף על פי שהם זקנים שאינם ראויים אלא למלאכה קלה³³, יש אומרים³⁴ שיכולה לעבב עליו מלמכרם, ויש אומרים³⁵ שהכל תלוי ברצון הבעל.

נפלו לה זיתים וגפנים זקנים³⁶, ואין לה בגוף הקרקע כלום, או אפילו יש לה בגוף הקרקע אבל עושין כדי טיפולן³⁷, לא ימכרו³⁸, ואם האילנות בשדה שהקרקע שלה ואין האילנות עושין כדי טיפולן ימכרו לעצים ויקחו בדמיהם קרקע והוא אוכל הפירות.

ט. המוציא הוצאות על נכסי אשתו מה שהוציא הוציא ומה שאכל אכל הוציא ולא אכל ישבע כמה הוציא ויטול

יתבאר להלן דף פ. בעזה"ת

³³ אך אם אינם ראויים לשום מלאכה לכו"ע ימכרו כדמשמע מהב"י בדעת הטור
³⁴ שו"ע פה יד וכדעת הרמב"ם שפסק בעבדים כרשב"ג, משום שבח בית אביה, וכתב הח"מ (ס"ק לד) שאם הוא אינו רוצה למכור אינה יכולה לכופו, דהא אפילו עז לחלבה שאין לה רק חלב אוכל והולך עד שיכלה הקרן, כ"ש בעבדים זקנים כשיש דבר שיכול להחשב כקרן, שמשתמש והולך אף על פי שלא ישאר לה קרן.
³⁵ טור בדעת הרא"ש, שאם אינו רוצה למכור אינה יכולה לכופו למכור, ואם הוא רוצה למכור אינה יכולה לעבב עליו, וגם בזה נראה שהמחבר פסק כהרמב"ם, והרמ"א לא הגיה עליו.

³⁶ לשון המשנה דאיירי בזקנים, וכן כתבו כל הפוסקים, ונראה שהרמב"ם והשו"ע השמיטו פרט זה כאן, מפני שמחלקים בחילוק הירושלמי בין עושין כדי טיפולן או לא, ואם אינם זקנים הרי עושים כדי טיפולן ובלא"ה לא ימכרו

³⁷ באוקימתא דירושלמי, דכיון שעושין כדי טיפולן, והיינו שאין ההוצאות יתירות על ההכנסה מהפירות, והרי יש כאן דין קרן.

³⁸ שו"ע סימן פה סעיף יד, ובה כו"ע מודים שיכולה לעבב שלא ימכור, משום שבח בית אביה, דלא פליג ת"ק בזה.